

## Nieuwsbrief nummer 6, juni 2006

### Inhoud

1. Programma nieuws
2. Projecten nieuws
3. Ander nieuws
4. Bijeenkomsten
5. Informatie voor projectleiders

#### Met bijdragen van:

Janette Bessembinder, Kees Dorland,  
Rob van Dorland, Ottelien van Steenis,  
Arnold van Vliet

#### Redactie:

Kees Dorland, Jeroen Veraart

#### Eindredactie:

Ottelien van Steenis

#### Info:

Voor toezending van de nieuwsbrief,  
het laten plaatsen van berichten in de  
nieuwsbrief en opgaves voor de  
klimaatagenda op onze website:  
Programmabureau Klimaat voor Ruimte  
E: [info@klimaatvooruimte.nl](mailto:info@klimaatvooruimte.nl)  
T: 0317-474239  
[www.klimaatvooruimte.nl](http://www.klimaatvooruimte.nl)

De volgende nieuwsbrief verschijnt in  
september; inleveren kopij uiterlijk **15  
augustus 2006**

Deze nieuwsbrief is bestemd voor alle  
betrokkenen bij en geïnteresseerden in  
het BSIK Klimaat voor Ruimte  
programma.

**Wilt u deze nieuwsbrief verspreiden onder uw  
medewerkers en andere belangstellenden!**

### CONGRESTIPS

In de agenda op onze programmawebsite staan klimaat en ruimte  
gerelateerde congressen, symposia en workshops vermeld, bv. de  
presentatie van de KNMI nieuwe klimaatscenario's op 20 juni en op 22  
november het IvM-congres 'De toekomst van de randstad'  
([www.klimaatvooruimte.nl](http://www.klimaatvooruimte.nl) / agenda, zie ook elders in deze  
nieuwsbrief).

Indien u uw bijeenkomst meer bekendheid wilt geven, kunt u opgaven  
voor opname in deze agenda sturen naar Ottelien van Steenis (E:  
[ottelien.vansteen@wur.nl](mailto:ottelien.vansteen@wur.nl)).

## 1. Programma nieuws

### ➤ Programmaraad- en Bestuursnieuws

Korte berichten uit Programmaraad- en Bestuursvergadering:

- ❖ De einddatum van het programma is op verzoek van het programma door VROM verlengd tot eind 2011. Projecten in het programma kunnen budgetneutrale verlenging aanvragen tot uiterlijk 30 juni 2011. Dit verzoek dient vergezeld te gaan van een onderbouwing van het verzoek, een aangepast activiteitenplan en een aangepaste begroting. Wilt u de looptijd van uw project verlengen neem dan eerst contact op met uw projectbegeleider bij het Programmabureau.
- ❖ De vervolpprogrammeringen voor zowel nieuwe onderzoek- als communicatie-projectideeën in het KvR programma zijn goedgekeurd door het Bestuur. Hiermee zijn de resterende vrije middelen binnen het programma gealloceerd. In het komende jaar zullen de projectideeën nader uitgewerkt worden in Terms of References en zullen beoogde partijen benaderd worden. De vervolpprogrammeringen zijn binnenkort beschikbaar op de KvR website.
- ❖ De eerste Wetenschappelijke Advies Raad vergadering en internationaal congres is gepland in februari 2007.
- ❖ De samenstelling van het Bestuur en de Maatschappelijke Advies Raad zal de komende maanden wijzigen. Nadere informatie hierover zal t.z.t. worden geplaatst op [www.klimaatvooruimte.nl](http://www.klimaatvooruimte.nl) / organisatie.

#### BSIK KvR agenda 2006

##### Vergaderingen:

Programmaraad:  
22 juni

Bestuur:  
5 september

Maatschappelijke  
Advies Raad:  
3 oktober

##### Voor projectleiders:

Week 33: inleveren  
voortgangsrapportage

### ➤ Programmabureau

- ❖ In de komende maanden zal de personele bezetting van het Programmabureau wijzigen. Ralph Lasage en Bart Makaske zullen in augustus het Programmabureau verlaten en worden opgevolgd door Hanneke Tijbosch die bij de vestiging in Amsterdam zal gaan werken. Deze personele wijziging heeft tot gevolg dat een aantal projecten een nieuwe projectbegeleider zullen krijgen. Wij zullen contact opnemen met de betreffende projectleiders en houden u op de hoogte.
- ❖ Voor het CIRCLE project zal op 1 juli Annemarie Tjerkstra worden aangesteld als projectleider. Annemarie zal zich vooral gaan bezig houden met het faciliteren van dialogen met stakeholders binnen het project. Zij zal haar werkzaamheden uitvoeren in nauwe samenwerking met het Programmabureau en gevestigd zijn bij het Klimaatcentrum van de Faculteit der Aard en Levenswetenschappen van de Vrije Universiteit in Amsterdam.
- ❖ Anna Schoemakers zal het komende half jaar het Programmabureau versterken. Zij zal vooral ondersteunende werkzaamheden binnen het Programmabureau uitvoeren.

## 2. Projecten nieuws

### ➤ PCCC Workshop Communicatie Klimaat



Op 28 april jl. heeft de door het PCCC (Platform Communication on Climate Change) georganiseerde Workshop Communicatie Klimaat plaatsgevonden. Een groot aantal klimaatwetenschappers en wetenschapsjournalisten woonden de workshop bij. Doel van de workshop was het verbeteren van de communicatie over klimaat en klimaatverandering. Belangrijk onderdeel vormde het debat, naar aanleiding van diverse stellingen, tussen wetenschappers en wetenschapsjournalisten, over de manier waarop er over klimaat wordt gecommuniceerd. Hoe communiceer je over onzekerheden? Hoe komt de boodschap het beste over? En: Wat werkt wel en wat werkt niet? Het verslag en de presentaties van deze middag zijn beschikbaar op: [www.klimaatportaal.nl / Informatie klimaat-evenementen / Workshop communicatie klimaat 28-04-06](http://www.klimaatportaal.nl/Informatie/klimaat-evenementen/Workshop-communicatie-klimaat-28-04-06). Nadere informatie over project COM3: Rob van Dorland, KNMI (E: [dorlandv@knmi.nl](mailto:dorlandv@knmi.nl)) of Ottelien van Steenis, Programmabureau Klimaat voor Ruimte (E: [ottelien.vansteenist@wur.nl](mailto:ottelien.vansteenist@wur.nl)).

## 3. Ander nieuws

### ➤ Kroegtocht



De Natuurkalender gaat met financiering vanuit diverse partijen (HIER-campagne van NPL, BSIK-programma Ruimte voor Geo-informatie en de Boerenbond van Welkoop-winkels) zogenaamde nectarkroegen aanleggen bij kinderboerderijen en IVN-centra. Het doel van deze kroegen is het mensen meer bewust maken van 'Klimaatverandering in je achtertuin'. De resultaten geven belangrijke informatie over de effecten op planten en dieren in onze directe omgeving. De opening van de eerste nectarkroeg heeft op 31 mei jl. plaatsgevonden. Meer is te lezen op: [www.natuurkalender.nl / HIER – De nectarkroeg](http://www.natuurkalender.nl/HIER-De-nectarkroeg).

### ➤ Programma Adaptatie, Ruimte en Klimaat (ARK) goedgekeurd

Eind maart heeft de Ministerraad ingestemd met het Nationaal Programma Adaptatie Ruimte en Klimaat (ARK). Doel van ARK is het klimaatbestendig maken van de ruimtelijke inrichting van Nederland. Het gaat daarbij om thema's als waterbeheer en veiligheid, transport, elektriciteitsvoorziening, natuurbeheer en volksgezondheid.

### ➤ Nieuwe website CIRCLE-project



Onlangs is de nieuwe website van CIRCLE (Climate Impact Research Coordination for a Larger Europe) de lucht ingegaan ([www.circle-era.net](http://www.circle-era.net)). Het project heeft als doel: 'implementing a European Research Area (ERA)' op het

gebied van klimaatverandering en heeft als partners een groot aantal Europese milieuministeries en klimaatonderzoekprogramma's.

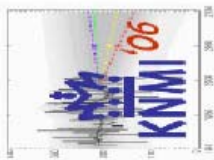
Voor nadere inlichtingen: Kees Dorland (E: kees.dorland@falw.vu.nl).

#### ➤ **Stichting Natuurmedia**

Wekelijks worden op de site van de Stichting Natuurmedia ([www.opgewarmdnederland.nl](http://www.opgewarmdnederland.nl)) korte nieuwsclips over klimaatverandering geplaatst ter bevordering van popularisering van wetenschappelijke inzichten. Het project biedt filmmakers en studenten een platform om nieuwsfeiten of waarnemingen te verfilmen. Doel van de site is het realiseren van grotere aandacht voor onderzoek naar en de aanpak van klimaatverandering.

### 4. **Bijeenkomsten**

#### ➤ **Symposium 'De KNMI klimaatscenario's 2006', 20 juni 2006**



De op 30 mei gepubliceerde nieuwe KNMI klimaatscenario's zullen op 20 juni nader toegelicht worden. Tijdens dit symposium (Congrescentrum Antropia, Driebergen, 09.30 – 18.00 uur) wordt ingegaan op de wetenschappelijke achtergronden van de nieuwe KNMI'06 klimaatscenario's. Tevens wordt vooruitgekeken naar de implicaties die de scenario's kunnen hebben voor verschillende sectoren in de samenleving. De overeenkomsten en verschillen met de vorige generatie klimaatscenario's worden beschreven, en de

belangrijkste keuzes en aannames worden toegelicht en gemotiveerd. Een aantal sprekers presenteert een eerste evaluatie van de scenario's voor waterbeheer en kustverdediging, en er wordt aandacht besteed aan de relatie tussen scenario en beleid. Het symposium is vooral bedoeld om de interactie tussen wetenschappelijk onderzoekers en beleidsmedewerkers met betrekking tot het gebruik en interpretatie van klimaatscenario's te bevorderen.

Voor nadere inlichtingen en opgave voor deelname: Janette Bessembinder (E: bessembi@knmi.nl).

#### ➤ **Congres 'De toekomst van de randstad', 22 november 2006**

Op 22 november zal het door het Instituut voor Milieuvraagstukken georganiseerde Lustrumcongres 'De toekomst van de randstad' plaatsvinden. Beleidsmakers en wetenschappers zullen ideeën uitwisselen over hun rol in de planningpraktijk: hoe kunnen zijn effectief samenhangende visies uitwerken en 'verbeelden'. Deze visie is hard nodig. De Randstad staat onder druk door klimaatverandering, zeespiegelstijging, hoog-waterproblematiek en toenemende mobiliteit. Lees verder op: [www.toekomstvanderandstad.nl](http://www.toekomstvanderandstad.nl)



### 5. **Informatie voor projectleiders**

#### ➤ **Nieuw op de website**

Op onze website ([www.klimaatvoorruimte.nl](http://www.klimaatvoorruimte.nl) / voor projectleiders / organisatie en werkwijze) zijn de volgende documenten te vinden:

1. Organisatie, Werkwijze en Publicatiebeleid Klimaat voor Ruimte programma: het document Organisatie en Werkwijze (versie 2 juni 2006) geeft de werkwijze en spelregels binnen het Klimaat voor Ruimte programma weer. Het is een hulpmiddel bij het opstellen van projectvoorstellen, subsidieovereenkomsten, activiteitenplannen, inhoudelijke en financiële voortgangsrapportages, publicatiebeleid en eindrapporten en beschrijft de projectbegeleiding door het Programmabureau Klimaat voor Ruimte.
2. KvrR rapportenformat: het document geeft een richtlijn voor de layout van KvrR rapporten.
3. Klimaat voor Ruimte logo's voor publicaties/drukwerk: zowel Nederlands- als Engelstalige logo's zijn in diverse formats op deze pagina te vinden.

Nadere inlichtingen over het bovenstaande: Ottelien van Steenis ([ottelien.vansteenis@wur.nl](mailto:ottelien.vansteenis@wur.nl)).